

หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังและฟางข้าว ช่วยเกษตรกรลดการเผาฟาง และเพิ่มธาตุอาหารในดิน

กรมวิชาการเกษตรจับมือ กทม. นำร่องลุยแก้ปัญหาฝุ่น PM 2.5 ภาคเกษตร ใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังและฟางข้าว ช่วยเกษตรกรลดการเผาฟาง และเพิ่มธาตุอาหารในดิน

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2567 นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เข้าร่วมงาน Kick off ขับเคลื่อน “กิจกรรมสาธิตการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายวัสดุอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อย่อยสลายตอซังฟางข้าว” ซึ่งการลดการเผาตอซังเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยในปี 2567 ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตั้งเป้าลดการเผาในพื้นที่เกษตรลงร้อยละ 50 กรมวิชาการเกษตรจึงได้ขยายนโยบายดังกล่าว โดยนำร่องร่วมกับกรุงเทพมหานคร ณ แปลงนาสาธิตของกรุงเทพมหานคร แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เปิดเผยว่า การเผาตอซังฟางข้าวก่อให้เกิดปัญหาหมอกควัน ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ยังส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติของดิน ทำให้ดินแน่นทึบ อัตราการซึมน้ำต่ำ การเผาตอซังทำให้ปริมาณไนโตรเจนที่ผิวดินลดลง ความหลากหลายของจำนวนและชนิดจุลินทรีย์ลดลง การเผาตอซังเป็นการสูญเสียธาตุอาหารที่ควรจะหมุนเวียนลงดินในพื้นที่ปลูกข้าว รวมทั้งการเผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยวเป็นการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่บรรยากาศ ก่อให้เกิดสภาวะโลกร้อน อีกทั้งการเผาทำให้เกิดสถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 ที่ทวีความรุนแรงในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนมีนาคมของทุกปี การไม่เผาตอซังฟางข้าวในเขตกรุงเทพมหานครจะเป็นการลดผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 และเป็นการส่งคืนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุลงสู่ดิน เป็นการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น การจัดการตอซังฟางข้าวอย่างเหมาะสม จึงเป็นสิ่งที่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนัก และให้ความสำคัญ กรมวิชาการเกษตรจึงได้จัดทำโครงการวิจัยการขยายผลการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายวัสดุอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อย่อยสลายตอซังฟางข้าวสำหรับการเตรียมดินในแปลงนาเขตชลประทานในพื้นที่รอบกรุงเทพมหานครและเขตชลประทานอื่นที่มีปัญหาฝุ่น PM 2.5 ณ แปลงนาสาธิตของ นายสุรัช โชติอำ แวงทรายทองดิน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มีการสาธิตวิธีการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายวัสดุอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร

โดยเกษตรกรเดินพ่นหว่านหัวเชื้อจุลินทรีย์ อัตราหัวเชื้อจุลินทรีย์ 1.5 กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยยูเรียอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อย่อยสลายตอซังและฟางข้าวภายในระยะเวลา 7 วัน สอดรับกับการทดสอบของกรมวิชาการเกษตร ที่ใช้โดรนในการพ่นหว่านหัวเชื้อจุลินทรีย์ อัตรา 1.5 กิโลกรัมต่อไร่ในแปลงของเกษตรกร เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบการทดสอบพบว่า สามารถย่อยสลายตอซังและฟางข้าวภายใน 7 วัน โดยเกษตรกรสามารถเตรียมแปลงปลูกข้าวได้ตามปกติ ซึ่งการไม่เผาตอซังไม่กระทบการเจริญเติบโตของข้าว ในขณะที่ยังทำให้ผลผลิตข้าวสูงกว่าการไม่ใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายฯ หากมีการใช้ในระยะเวลาจะก่อประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร

“กรมวิชาการเกษตรได้จัดทำแผนปฏิบัติการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายวัสดุอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตรย่อยสลายตอซังฟางข้าวสำหรับเตรียมดินในแปลงนาเขตชลประทานในพื้นที่เขตนองจอก คลองสามวา และลาดกระบังของกรุงเทพมหานคร และได้ผลิตขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายวัสดุอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตรจำนวน 20 ตัน เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรปลูกข้าว รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้นำหัวเชื้อจุลินทรีย์ฯ ไปใช้เพื่อร่วมกันลดการเผาฟางซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาฝุ่น PM 2.5 ภาคการเกษตร และยังสามารถเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยให้เกษตรกรได้อีกด้วย” อธิบดีกรมวิชาการเกษตร กล่าว